

Kursplan

Fakultetsnämnden för humaniora och samhällsvetenskap
Institutionen för språk och litteratur

SV205L Svenska för grundskolans tidigare år II, 30 högskolepoäng
Swedish for the Early Years of Compulsory School II, 30 credits

Ämnesgrupp

Svenska/Nordiska Språk

Nivå

Grundnivå

Fördjupning

GIF

Fastställande

Fastställd av Organisationskommittén 2009-12-10

Kursplanen gäller från och med höstterminen 2010

Förkunskaper

Svenska för grundskolans tidigare år, 1 – 30 hp

Förväntade studieresultat

Kursen utgör andra delen av inriktningen Svenska för grundskolans tidigare år. Kursens syfte är att den studerande ska tillägna sig goda kunskaper om aktuella teorier och forskning om hur barns språkliga förmåga utvecklas under skolår 4-6.

Delkurs 1 Läs- och skrivutveckling 15 högskolepoäng

Efter avslutad delkurs ska studenten kunna:

- aktuella teorier om hur elevers fortsatta språk-, läs- och skrivförmåga utvecklas
- hur elever utvecklar förmågan att förstå texter i olika genrer
- olika texttyper samt analys av elevproducerade texter
- svenska språkets struktur
- arbetssätt, metoder och modeller för att utveckla samtala, läsa och skriva satt i relation till nationella mål och riktlinjer
- använda estetiska uttrycksformer integrerade i svenskämnet
- använda IKT i läs- och skrivundervisning
- vetenskapligt granska texter och metoder.

Delkurs 2 Praktik och teori 10 högskolepoäng

Efter avslutad delkurs ska studenten kunna:

- planera, organisera, bedöma och utvärdera läs- och skrivundervisning
- vetenskapligt granska texter och metoder

Delkurs 3 Svenska som andraspråk 5 högskolepoäng

Efter avslutad delkurs ska studenten kunna:

- svenska språkets ljudstruktur i ett jämförande perspektiv
- svensk grammatik i ett jämförande perspektiv
- skillnader mellan förstaspråksinläring, andraspråksinläring och inläring av ett främmande språk
- ordbildning och semantik
- analysera texter utifrån ett kulturellt perspektiv
- analysera texter producerade av elever med annat modersmål än svenska
- vetenskapligt granska texter och metoder.

Innehåll

Kursen innehåller tre delkurser.

Delkurs 1 Läs- och skrivutveckling 15 högskolepoäng

I delkursen ingår följande moment:

- teorier om fortsatt läs- och skrivutveckling
- skrivande och skrivprocess
- mål och riktlinjer för skolor 4- 6
- läsförståelsestrategier
- genrer – berätta, beskriva, argumentera och utreda
- stilarter
- analys av texter och elevtexter
- svensk grammatik och språkvetenskapliga begrepp
- barn- och ungdomsbokens funktion, innehåll och form samt boksamtal
- litteraturpedagogik, litteraturredaktik och skolbibliotekets roll
- muntlig presentationsteknik
- integreringar inom och mellan ämnen
- planering av läs- och skrivutveckling.

Delkurs 2 Praktik och teori 10 högskolepoäng

I delkursen ingår verksamhetsförlagd utbildning, 7,5 hp och högskoleförlagd utbildning, 2,5 hp.

I delkursen ingår följande moment:

- förståelse av elevers fortsatta språkutveckling
- planering, organisering, bedömning och utvärdering av läs- och skrivutveckling
- IKT i läs- och skrivundervisning
- tillämpning av vetenskapliga förhållningssätt och metoder.

Delkurs 3 Svenska som andraspråk 5 högskolepoäng

I delkursen ingår följande moment:

- svenska språkets ljudstruktur och prosodi samt svensk grammatik i ett jämförande perspektiv
- skillnader och likheter mellan förstaspråksinläring, andraspråksinläring och inläring av ett främmande språk
- ordbildning och semantik
- analys av texter utifrån ett kulturellt perspektiv
- analys av texter producerade av elever med annat modersmål än svenska

- progressionslinjer
- språket som redskap
- studenterna utvecklar såväl det egna språket som språket i ett didaktiskt perspektiv.

I kursen ingår även följande inslag som ska genomsyra lärarutbildningen i dess helhet:

Progressionslinjer:

Språket som redskap

Studenterna utvecklar såväl det egna språket som språket i ett didaktiskt perspektiv.

IT och lärande

Studenterna utvecklar sitt IT - kunnande under hela inriktningen där ett funktionellt användande av den digitala teknikens möjligheter stödjer språk-, läs- och skrivprocesser.

Vetenskaplig progression

Studenterna tillägnar sig vetenskapliga förhållningssätt genom att tillämpa forskningsmetodik utifrån egna frågeställningar, där en vetenskaplig analys med tillhörande dokumentation genomförs.

Lärarprofessionen

Studenterna ges tillfällen att omsätta de teoretiska ämnesstudierna i skolor 4 – 6 i praktisk handling samt reflektera över dem.

Undervisningsformer

Undervisningen genomförs i form av föreläsningar, gruppdiskussioner, litteraturseminarier, enskilda och gruppvisa uppgifter samt fältstudier.

Examinationsformer

Kursen bedöms med betygen Underkänd, Godkänd eller Väl godkänd.

Betyg sätts efter varje delkurs. För betyget Godkänd på kursen ska de förväntade studieresultaten vara uppfyllda. Betygen sammanställs och ett slutgiltigt betyg sätts på hela kursen 31 – 60 hp. Minst 22,5 hp med Väl godkänd ger sammanlagt betyget Väl godkänd.

Kursen examineras dels vid obligatoriska seminarier där arbets- och tillämpningsuppgifter redovisas och diskuteras i grupp, dels genom individuell skriftlig examination.

Omtentamen erbjuds inom sex veckor (inom ramen för ordinarie terminstid) och antal tentamenstillfällen är begränsade till fem (Högskoleförordningen 6 kap 21 §) och för VFU två gånger.

Kursvärdering

Efter avslutad kurs genomförs en kursutvärdering som sammanställs och återkopplas till studenterna samt arkiveras enligt institutionens bestämmelser.

Kurslitteratur och övriga läromedel

Obligatorisk litteratur

Utbildningsdepartementet (1998). *Läroplan för förskolan, Lpfö 98*. Stockholm: Skolverket och Fritzes. 16 s.

Utbildningsdepartementet (1998). *Läroplan för det obligatoriska skolväsendet, förskoleklassen och fritidshemmet, Lpo94*. Västerås: Skolverket och Fritzes. 19 s.

Utbildningsdepartementet (1998). *Kursplaner för grundskolan*. Västerås: Skolverket och Fritzes. 6 s.

Utbildningsdepartementet (1998). *Kursplaner för grundskolan. Svenska som andraspråk*. Västerås: Skolverket och Fritzes. 6 s.

Dessutom tillkommer valbar skönlitteratur för barn.

Referenslitteratur

Patel, R. & Davidson, B. (2003). *Forskningsmetodikens grunder*. Lund: Studentlitteratur. 123 s.

Svenska Akademien (1998). *Svenska Akademiens ordlista över svenska språket*. Stockholm: Norstedts.

Svenska språknämnden (senaste upplagan). *Svenska skrivregler*. Stockholm: Liber.

Litteraturförteckning Delkurs 1 - Läs- och skrivutveckling 15 hp

Alleklef, B. & Lindvall, L. (2000). *Listiga räven. Läsinlärning genom skönlitteratur*. Falun: En bok för alla. 75 s.

Chambers, A. (1994). *Böcker inom oss. Om boksamtal*. Stockholm: Norstedts. 170 s.

Josefsson, G. (2001). *Svensk universitetgrammatik för nybörjare*. Lund: Studentlitteratur. 185 s.

Josephsson, O. & Melin, L. & Olov, T. (1990). *Elevtext. Analyser av skoluppsats från åk 1 till åk 9*. Lund: Studentlitteratur. 180 s.

Kjersén Edman, L. (2002). *Barn – och ungdomsböcker genom tiderna*. Stockholm: Natur och Kultur. 227 s.

Lindö, R. (2005). *Den meningsfulla språkväven*. Lund: Studentlitteratur. 218 s.

Malmgren, L-G. (1996). *Svenskundervisning i grundskolan*. Lund: Studentlitteratur. 161 s.

Molloy, G. (1996). *Reflekterande läsning och skrivning*. Lund: Studentlitteratur. 292 s.

Tannen, D. (1990). *Du begriper ju ingenting*. Kap. 9. Helsingborg: Wahlström & Widstrand. Utdrag.

Wennås, B. (1989). *Processkrivning*. Göteborg: Förlagshuset Gothia. 72 s.

Kompendium.

Litteraturförteckning Delkurs 2 - Praktik och teori 10 hp

Allard, B. m fl. (2002). *Nya Lusboken*. Stockholm: Bonnier Utbildning. Utdrag.

Chambers, A. (1994). *Böcker inom oss. Om boksamtal*. Stockholm: Norstedts. 170 s.

Keene, E.O. & Zimmerman, S. (2003). *Tankens mosaik. Om mötet mellan text och läsare*. Uddevalla: Daidalos. 265 s.

Liberg, C. (1993). *Hur barn lär sig läsa och skriva*. Lund: Studentlitteratur. 195 s.

Lundberg, I. & Herrlin, K. (2003). *God läsutveckling – kartläggning och övningar*. Stockholm: Natur & Kultur. 72 s.

Skolverket (2008). *Språket på väg*. Stockholm: Fritzes. 30 s.

Litteraturförteckning Delkurs 3 - Svenska som andraspråk 5 hp

Andersson, L-G. (2001). *Språktypologi och språksläktskap*. Stockholm: Liber. 70 s.

Håkansson, G. (2003). *Tvåspråkighet hos barn i Sverige*. Lund: Studentlitteratur. 200 s.

Myndigheten för skolutveckling (2003). *Att undervisa elever med Svenska som andraspråk – ett referensmaterial*. Stockholm: Liber distribution. 100 s.

Myndigheten för skolutveckling (2007). *Svenska som andraspråk. En samtalsguide om kunskap, arbetssätt och bedömning*. Stockholm: Liber distribution. 50 s.

Viberg, Å., Ballardini, K. & Stjärnlöf, S. (1986). *Svensk grammatik på svenska*. Stockholm: Natur och kultur. 180 s.